

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie wielkopolskim – część II

02.09.2022 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

31,3%

Wzrost zużycia nawozów potasowych w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników PSR 2020 wielkopolskie, przodujące w hodowli zwierząt gospodarskich, zajmowało czołowe pozycje pod względem liczby i wielkości specjalistycznych budynków inwentarskich. W regionie wykazano m.in. najwięcej chlewni w kraju. Dominację w uprawie głównych ziemiopłodów potwierdził stan infrastruktury przeznaczonej do ich przechowywania i magazynowania. Wielkopolskie dysponowało m.in. maksymalną w kraju liczbą silosów zbożowych i paszowych oraz największą pojemnością kopców ziemnych i technicznych z napowietrzaniem. W stosunku do

poprzedniego spisu odnotowano wzrost zużycia nawozów mineralnych (NPK), a także wapna nawozowego

Uwaga. Dane dla województwa prezentowane są według siedziby użytkownika, natomiast dane dla gmin – według siedziby gospodarstwa.

1. Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w wielkopolskich gospodarstwach rolnych znajdowało się łącznie 1219,4 tys. stanowisk dla bydła (w tym w gospodarstwach indywidualnych 1100,1 tys. stanowisk). Rolnicy deklarowali 3350,7 tys. stanowisk dla świń, z czego 2806,3 tys. przypadło na gospodarstwa indywidualne. Łączna liczba stanowisk dla kur niosek wyniosła 22706,7 tys., w tym 9879,5 tys. należało do gospodarstw rolników indywidualnych.

W skali kraju najwięcej stanowisk dla bydła znajdowało się w mazowieckim (18,5%). Wielkopolskie z odsetkiem 17,4% zajęło 2. lokatę. W przypadku stanowisk dla świń i kur niosek, województwo wielkopolskie objęło 1. pozycję, osiągając odpowiednio 27,3% oraz 36,8% udziału.

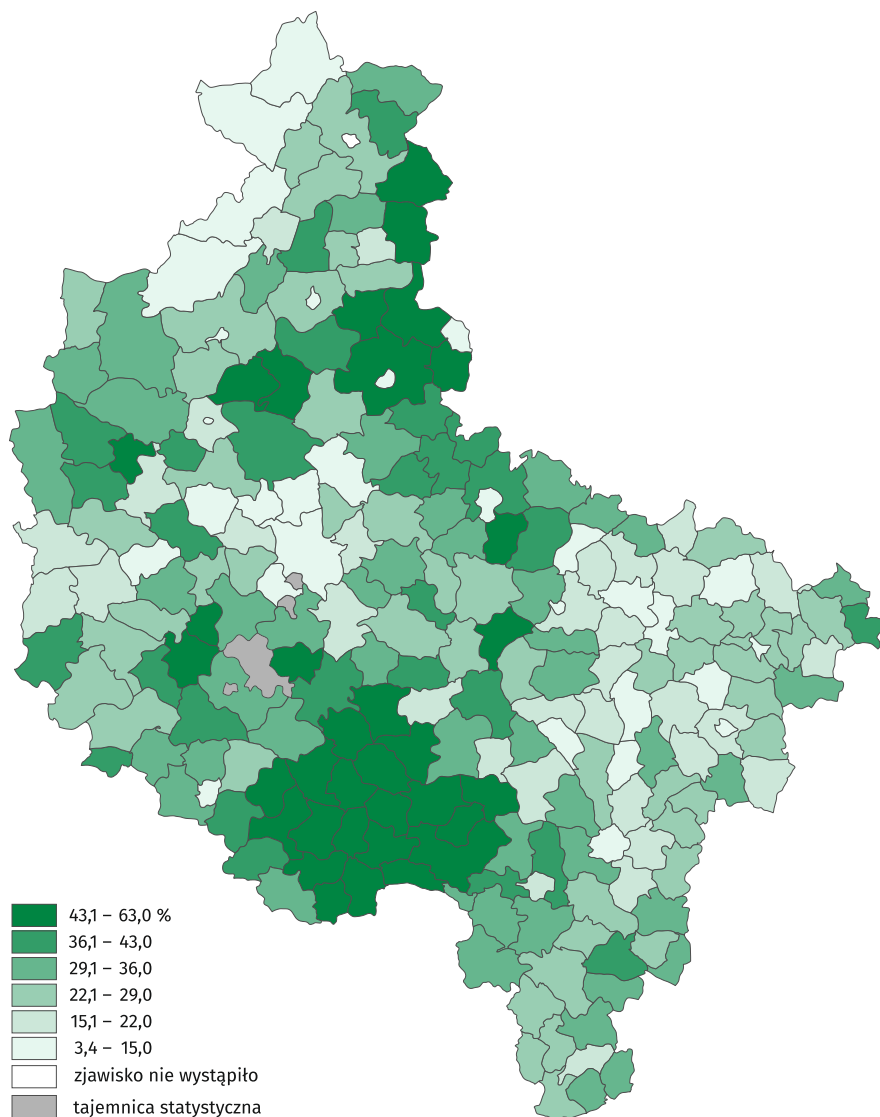
W 2020 r. w województwie na 1 gospodarstwo utrzymujące bydło przypadło przeciętnie ok. 39 stanowisk dla tych zwierząt. Wartość wskaźnika przewyższała średnią dla Polski (26 stanowisk na gospodarstwo) i lokowała wielkopolskie na 2. miejscu za warmińsko-mazurskim (40). Relatywnie największą liczbą stanowisk dla świń dysponowały gospodarstwa zajmujące się chowem i hodowlą trzody chlewnej w zachodniopomorskim (369 stanowisk na gospodarstwo) oraz w warmińsko-mazurskim (334). W wielkopolskim przeciętnie na takie gospodarstwo przypadły 154 stanowiska, przy średniej dla kraju – 144. W przypadku stanowisk dla kur niosek ich przeciętna liczba przypadająca na 1 gospodarstwo z pogłowiem niosek kurzych w wielkopolskim wyniosła 968, co oznacza najwyższy wskaźnik wśród województw wobec średniej krajowej na poziomie 174 stanowisk na gospodarstwo.

2. Specjalistyczne budynki inwentarskie i budowle gospodarcze

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w wielkopolskim wykazano 34,9 tys. gospodarstw rolnych, które posiadały co najmniej jeden rodzaj specjalistycznych budynków inwentarskich, czyli obiektów przeznaczonych do chowu lub hodowli konkretnego gatunku zwierząt gospodarskich (spisowi nie podlegały wielofunkcyjne budynki inwentarskie, w których utrzymuje się kilka różnych gatunków). Stanowiły one 30,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych w województwie, przy średniej dla kraju na poziomie 20,6% i największym udziale odnotowanym w podlaskim – 34,5%. Większość specjalistycznych budynków inwentarskich była w posiadaniu gospodarstw indywidualnych – w wielkopolskim było to 34,6 tys. gospodarstw, tj. w 30,0% ogólnej ich liczby. Tak pod względem liczby budynków, jak i ich powierzchni wielkopolskie zajmowało każdorazowo czołowe miejsce wśród województw.

Wielkopolskie zajmowało 1. miejsce w kraju pod względem liczby stanowisk dla świń i kur niosek, a 2. – za mazowieckim – dla bydła

Mapa 1. Udział gospodarstw wyposażonych w specjalistyczne budynki inwentarskie (obory, chlewnie, kurniki) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Pod względem liczby obór, jak i ich łącznej powierzchni wielkopolskie zajmowało 3. miejsce w kraju, za mazowieckim i podlaskim

Największą liczbę specjalistycznych budynków inwentarskich stanowiły obory. W wielkopolskim było 23,5 tys. gospodarstw rolnych, w których znajdowały się takie budynki (w tym 23,3 tys. gospodarstw indywidualnych), co oznacza, że posiadało je co piąte gospodarstwo (20,2%). Województwem, w którym odnotowano największy udział gospodarstw posiadających obory, było podlaskie (31,4%), a wielkopolskie wyprzedziły jeszcze warmińsko-mazurskie (24,8%) i kujawsko-pomorskie (22,5%). W kraju odsetek takich gospodarstw kształtował się na poziomie 14,0%. Liczba obór w wielkopolskim wyniosła 26,7 tys., a ich powierzchnia obejmowała 7358,4 tys. m², co w skali kraju stanowiło odpowiednio 13,2% i 15,2%. Wielkości te sytuowały wielkopolskie na 3. miejscu za mazowieckim i podlaskim. W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się 25,9 tys. obór o łącznej powierzchni 6600,6 tys. m².

Na terenie wielkopolskiego było 16,0 tys. gospodarstw rolnych z chlewniami (w tym 15,9 tys. gospodarstw indywidualnych). Udział gospodarstw posiadających chlewnie w ogólnej liczbie gospodarstw w województwie wyniósł 13,7% (w przypadku gospodarstw indywidualnych 13,8%) i był to największy odnotowany odsetek, przy średnim udziale w kraju na poziomie 4,3%. W wielkopolskim znajdowało się 18,9 tys. chlewni (29,1% ich liczby w kraju), w tym 18,3 tys. w gospodarstwach indywidualnych. Zajmowały one obszar 5042,1 tys. m² (blisko 30% ich łącznej powierzchni w kraju), w tym 4398,6 tys. m² w gospodarstwach indywidualnych. W województwie spisano największą liczbę chlewni, których łączna powierzchnia była ponad 2-krotnie większa niż w kujawsko-pomorskim plasującym się pod tym względem na 2. miejscu.

W wielkopolskim spisano maksymalną liczbę chlewni w kraju, o łącznej powierzchni ponad 2-krotnie większej niż w kujawsko-pomorskim plasującym się na 2. miejscu

Kurniki użytkowało w województwie wielkopolskim 7,0 tys. gospodarstw rolnych, z czego 6,9 tys. to gospodarstwa indywidualne. Udział gospodarstw posiadających kurniki w ich ogólnej liczbie wyniósł 6,0%, tj. nieco mniej niż przeciętnie w kraju (6,4%). Dla pozostałych województw udział wahał się pomiędzy 4,1% w lubelskim a 11,5% w pomorskim. Liczba kurników w wielkopolskim wyniosła 8,7 tys. a ich powierzchnia zajmowała 3845,7 tys. m² (w skali kraju stanowiło to odpowiednio 9,1% i 16,8%), w tym dla gospodarstw indywidualnych – 8,4 tys. oraz 3375,8 tys. m². Pod względem liczby kurników wielkopolskie zajmowało 4. lokatę (za mazowieckim, łódzkim i podkarpackim), natomiast ich powierzchnia zapewniała – 2. lokatę w kraju (za mazowieckim).

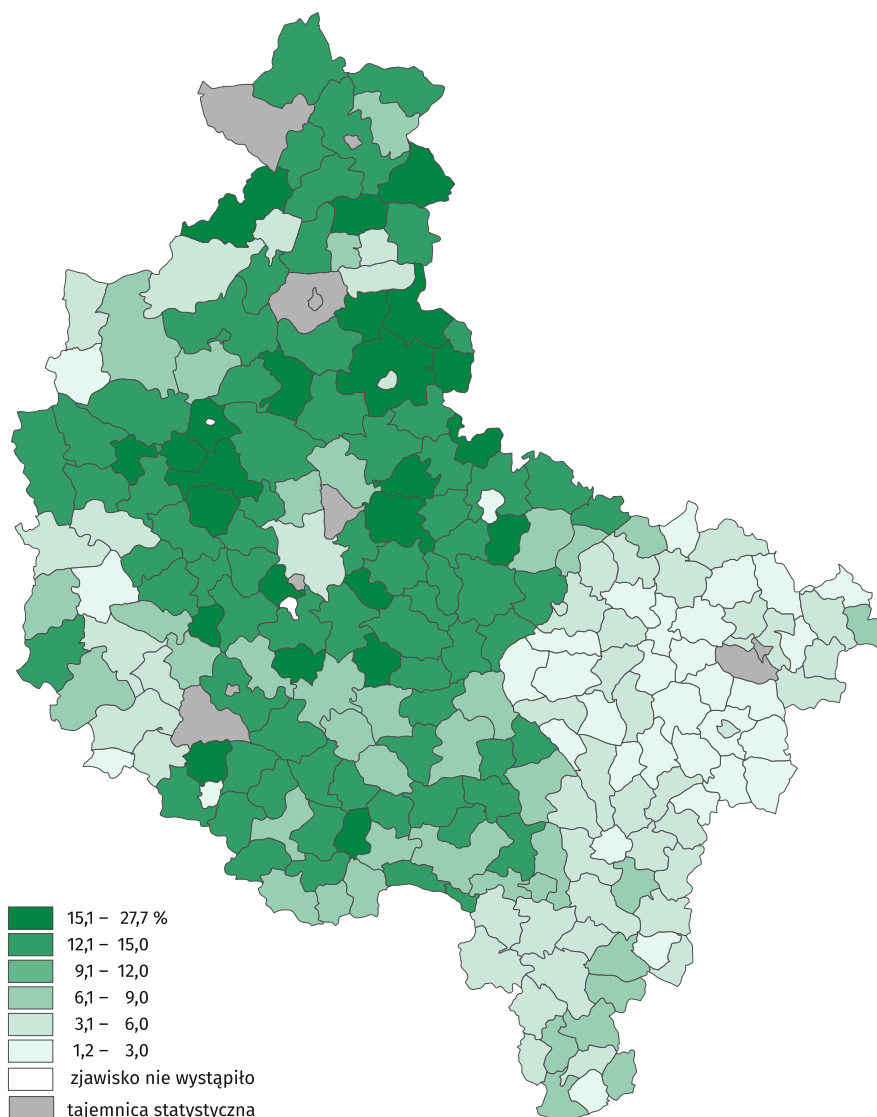
Pod względem liczby kurników wielkopolskie zajmowało 4. lokatę, a ich łączna powierzchnia zapewniała – 2. lokatę w kraju

W ramach Powszechnego Spisu Rolnego 2020 r. spisywane były również budynki gospodarskie służące do przechowywania i magazynowania różnego rodzaju płodów rolnych i ogrodnicy, a także narzędzi oraz pojazdów i maszyn rolniczych.

Na tle pozostałych województw wielkopolskie wyróżniała największa liczba silosów: zbożowych, paszowych oraz na kiszonki, a także kopców ziemnych i technicznych z napowietrzaniem. Również łączna powierzchnia każdego rodzaju tych obiektów plasowała województwo na 1. miejscu w kraju.

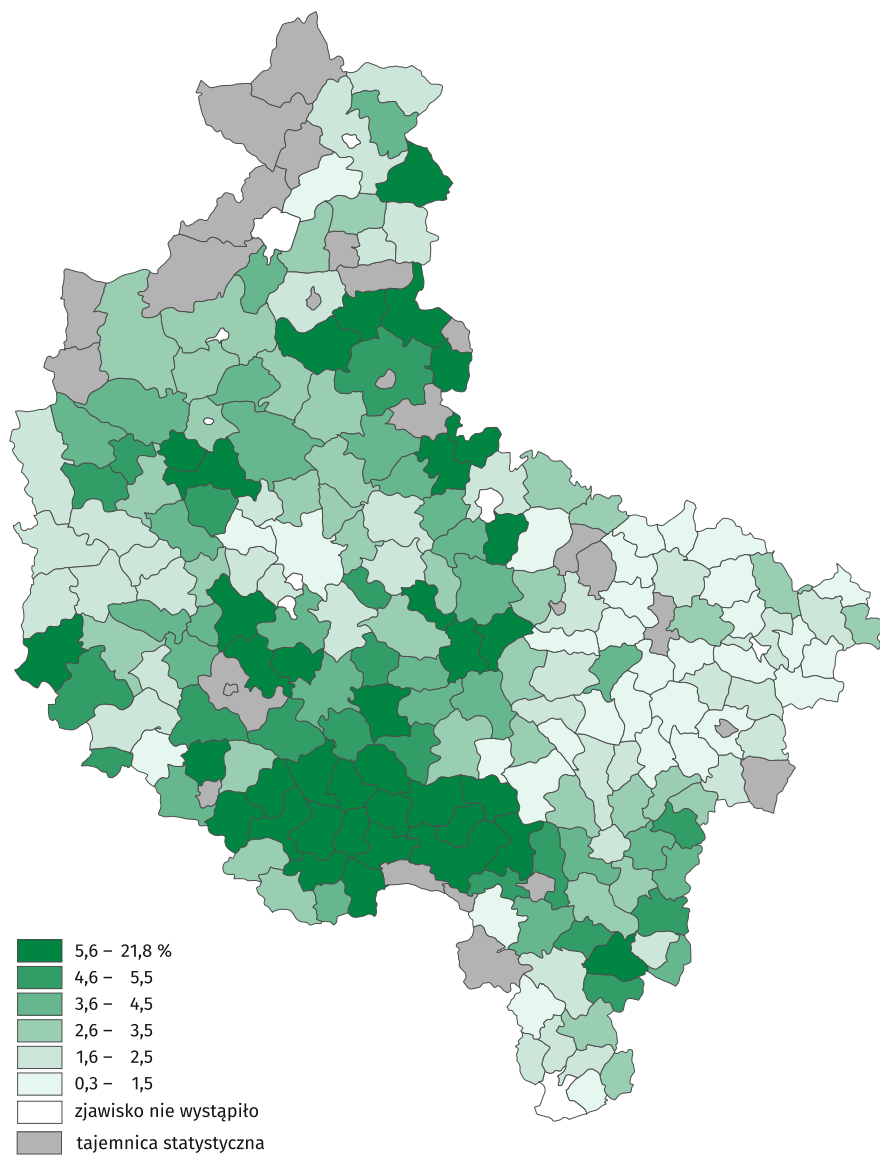
W 2020 r. w wielkopolskim znajdowało się 17,1 tys. silosów zbożowych (15,0% wszystkich obiektów w kraju), w tym 15,5 tys. w gospodarstwach indywidualnych. Łączna pojemność silosów objęła 1444,3 tys. m³ (15,1% zasobów krajowych), w tym 1124,8 tys. m³ w gospodarstwach indywidualnych. Udział liczby gospodarstw posiadających silosy na zboże wyniósł 7,5%, zapewniając wielkopolskiemu 4. lokatę w kraju (przy największym udziale w kujawsko-pomorskim – 12,5%).

Mapa 2. Udział gospodarstw wyposażonych w silosy zbożowe w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

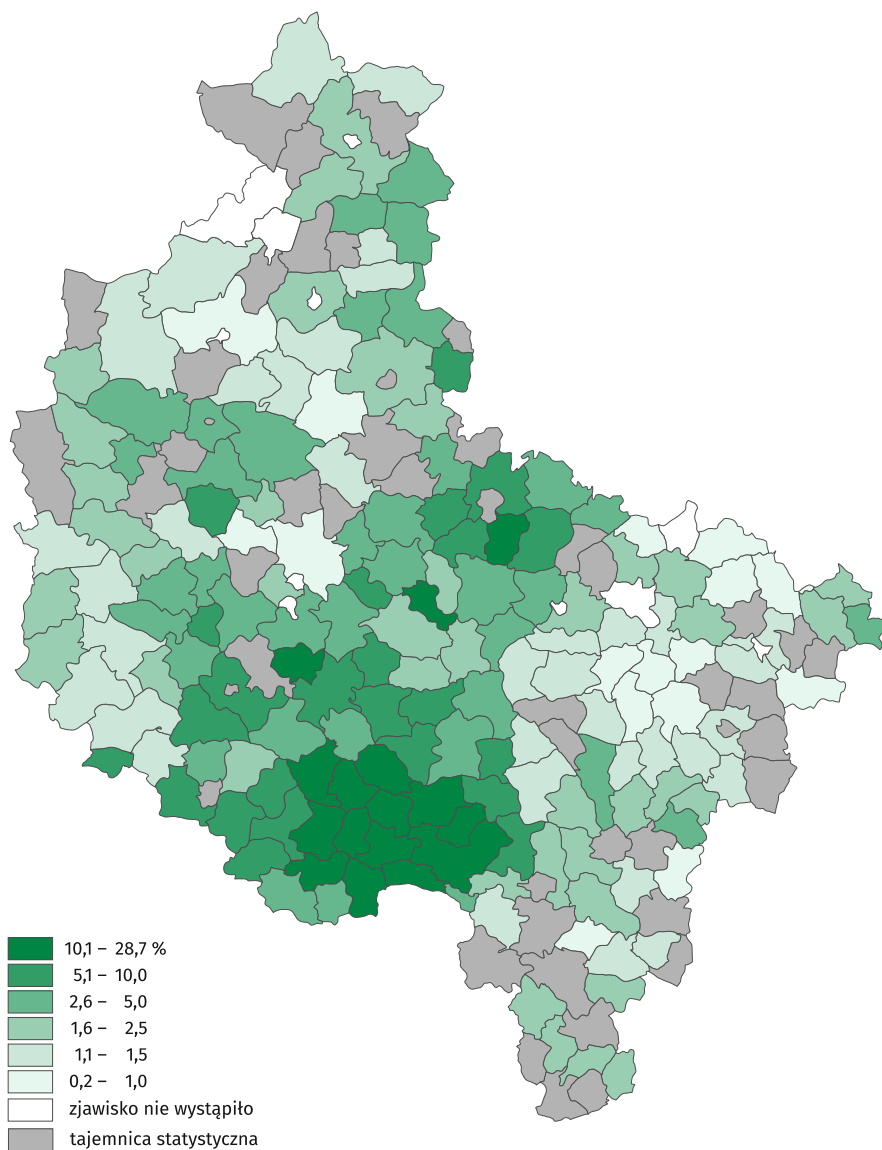
Ponadto na terenie województwa było 10,1 tys. silosów paszowych o łącznej objętości 134,9 tys. m³ (odpowiednio 20,3% i 21,5% wielkości krajowych), w tym w gospodarstwach indywidualnych 8,7 tys. silosów obejmujących 114,7 tys. m³. Silosy paszowe były użytkowane przez 3,4% wszystkich gospodarstw, co dało wielkopolskiemu 3. lokatę w kraju (za podlaskim i warmińsko-mazurskim).

Mapa 3. Udział gospodarstw wyposażonych w silosy paszowe w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

W 3,2% wielkopolskich gospodarstw rolnych (2. udział w kraju za podlaskim) znajdowało się 6,6 tys. silosów na kiszonki o łącznej objętości 2579,8 tys. m³ (w tym w gospodarstwach indywidualnych 6,0 tys. silosów o pojemności 1809,9 tys. m³), a ich udział w zasobach krajowych sięgał odpowiednio 19,6% i 22,6%.

Mapa 4. Udział gospodarstw wyposażonych w silosy na kiszonki w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Na obszarze województwa znajdowało się 3,2 tys. kopców ziemnych i technicznych z napowietrzaniem (21,4% ich liczby w kraju), z czego w przeważającej większości (w 99,7%) były one w posiadaniu gospodarstw indywidualnych. Pojemność kopców obejmowała 294,4 tys. m³, tj. 27,0% zasobów krajowych. Pod względem udziału gospodarstw posiadających kopce w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych (1,7%) wielkopolskie zajmowało 2. lokatę pośród województw (za kujawsko-pomorskim).

Według PSR 2020 w wielkopolskim było również 7,3 tys. sortowni, przechowalni i chłodni (w tym 7,2 tys. w gospodarstwach indywidualnych). Pojemność tych obiektów wynosiła 1189,7 tys. m³, w tym w gospodarstwach indywidualnych – 1095,0 tys. m³. Udział województwa w zasobach krajowych wyniósł 10,0% w przypadku ogólnej liczby sortowni, przechowalni i chłodni oraz 12,2% dla ich pojemności.

Blisko połowa (48,5%) gospodarstw rolnych posiadała stodoły. Na terenie województwa było ich 58,6 tys., tj. 7,6% wszystkich obiektów w kraju, a łączna objętość wyniosła 99465,0 tys. m³ (7,4% zasobów krajowych). Większość stodoł znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych (58,1 tys., o łącznej pojemności 97991,4 tys. m³).

3. Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

Według danych PSR 2020 w okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. gospodarstwa rolne w województwie wielkopolskim zużyły 273,9 tys. ton nawozów mineralnych, tj. azotowych, fosforowych i potasowych (NPK) łącznie oraz 169,8 tys. ton wapniowych (CaO). W porównaniu z rokiem 2010 zużycie nawozów mineralnych wzrosło średnio o 2,7%, w tym najbardziej nawozów potasowych – o 31,3%, natomiast zużycie wapna nawozowego zwiększyło się 2-krotnie. W skali całego kraju wzrost zużycia był większy, w przypadku nawozów mineralnych wyniósł on średnio 10,1%, w tym dla potasowych sięgnął 41,2%, a dla wapniowych był 2,3-krotny.

Zużycie w gospodarstwach indywidualnych wyniosło 231,7 tys. ton w przypadku nawozów mineralnych i 141,3 tys. ton dla wapniowych. W porównaniu z 2010 r. oznacza to dla NPK wzrost średnio o 8,6%, w tym dla nawozów potasowych – o 40,3%, natomiast w przypadku nawozów wapniowych – o 154,9% (w kraju odpowiednio o 16,1%, w tym o 51,5% oraz o 161,8%).

Na 1 ha użytków rolnych w 2020 r. w wielkopolskim zużyto średnio 154,2 kg nawozów mineralnych, tj. o 3,7 kg więcej niż 2010 r., w tym na użytki w dobrej kulturze – 155,3 kg, tj. o 3,0 kg więcej. W przypadku nawozów potasowych zużycie wzrosło o 10,8 kg na 1 ha (o 10,7 kg/ha UR w dobrej kulturze), natomiast średnie zużycie nawozów azotowych i fosforowych obniżyło się odpowiednio o 6,2 oraz o 0,9 kg (o 6,7 i o 1,1 kg/ha UR w dobrej kulturze). W kraju obserwowano wzrost średniego zużycia wszystkich rodzajów nawozów mineralnych, ale poziom zużycia we wszystkich kategoriach był niższy od notowanego w wielkopolskim. W regionie pod uprawy na 1 ha zastosowano 81,6 kg nawozów azotowych, 45,6 kg – potasowych i 27,0 kg – fosforowych, podczas gdy średnie krajowe wyniosły odpowiednio: 69,1, 37,4 i 24,0 kg/ha. Na użytki rolne w dobrej kulturze w wielkopolskim zużyto odpowiednio: 82,2, 45,9 i 27,1 kg/ha wobec 70,0, 37,9 i 24,3 kg/ha w kraju.

Przeciętne zużycie nawozów mineralnych w gospodarstwach indywidualnych w wielkopolskim wyniosło 149,5 kg/ha użytków rolnych, tj. o 5,6 kg więcej niż w 2010 r. i o 22,9 kg więcej niż średnio w kraju, w tym na UR w dobrej kulturze – 150,5 kg/ha (więcej odpowiednio o 5,1 i o 22,2 kg). Największy wzrost dotyczył nawozów potasowych, których zużycie zwiększyło się średnio o 11,0 kg zarówno w odniesieniu do użytków rolnych ogółem, jak i w dobrej kulturze. Przeciętne dawki nawozów zastosowane w gospodarstwach indywidualnych w województwie wielkopolskim kształtowały się na poziomie: 79,9 kg/ha UR w przypadku azotowych, 43,3 kg/ha – dla potasowych i 26,3 kg/ha – dla fosforowych wobec 66,8, 36,3 i 23,6 kg/ha w kraju (na UR w dobrej kulturze odpowiednio: 80,4, 43,6 i 26,5 kg/ha wobec 67,7, 36,7 i 23,9 kg/ha).

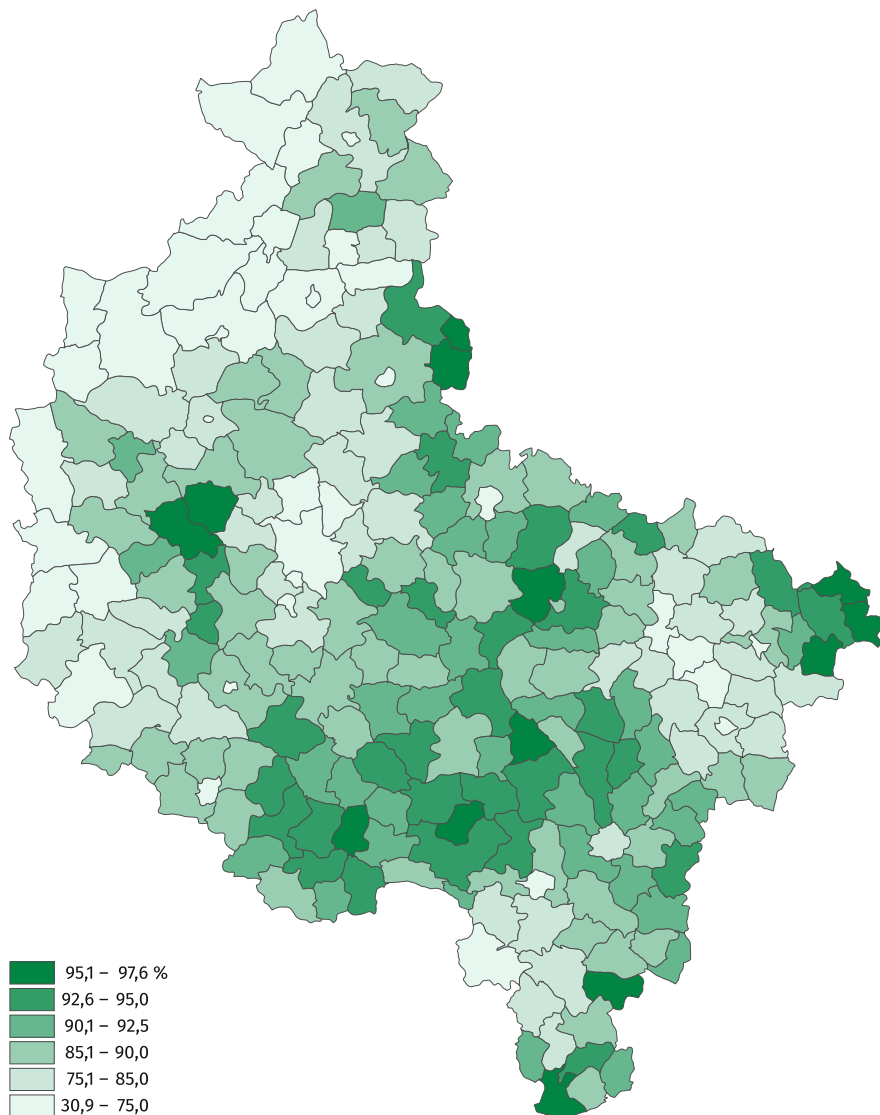
Nawożenie nawozami mineralnymi w województwie wielkopolskim stosowało 99,6 tys. gospodarstw rolnych, tj. 85,6%, a udział ten należał do największych w kraju (po opolskim i kujawsko-pomorskim). Najwięcej gospodarstw używało nawozów azotowych (84,6%), a blisko dwie trzecie wykorzystywały do nawożenia związku fosforowe (65,3%) lub potasowe (64,2%). Udziały gospodarstw stosujących nawozy mineralne na poziomie krajowym były mniejsze niż w wielkopolskim i wyniosły odpowiednio: 70,1% w przypadku azotowych, 54,2% – dla fosforowych i 53,0% – dla potasowych. Prezentowane udziały podobnie kształtowały się również w kategorii gospodarstw indywidualnych. Odsetek gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lokował wielkopolskie w górnej części listy województw, na miejscu 3. w przypadku nawozów azotowych oraz 4. – dla fosforowych i potasowych.

W porównaniu z rokiem 2010 zużycie nawozów potasowych wzrosło o 31,3%, natomiast zużycie wapna nawozowego zwiększyło się 2-krotnie

Poziom zużycia nawozów mineralnych NPK na 1 ha UR w kraju we wszystkich kategoriach był niższy od notowanego w województwie wielkopolskim

Większość gospodarstw używała nawozów azotowych, a blisko dwie trzecie stosowały do nawożenia związku fosforowe bądź potasowe

Mapa 5. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (NPK) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

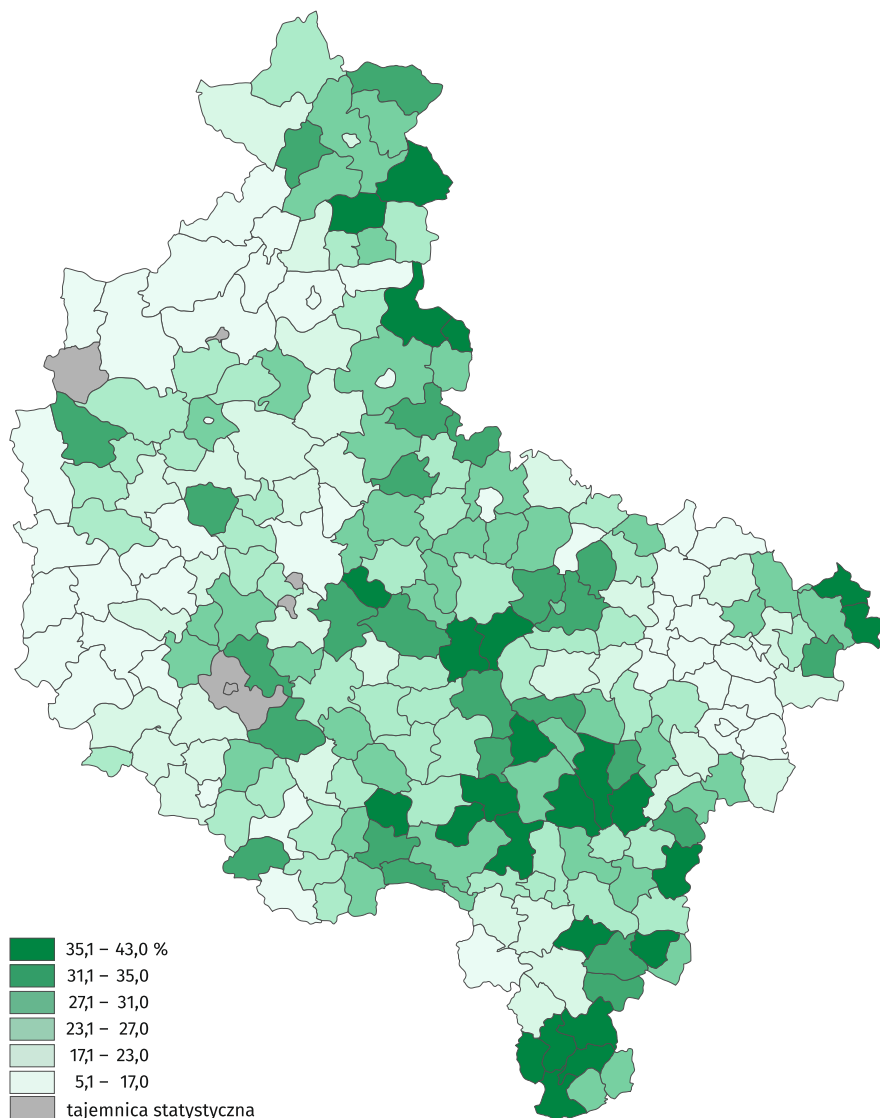

Średnie zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha UR w wielkopolskim wyniosło 95,6 kg wobec 89,6 kg/ha w kraju

Średnie zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w wielkopolskim w 2020 r. wyniosło 95,6 kg i w stosunku do 2010 r. zwiększyło się o 49,9 kg. W kraju stosowano przeciętnie 89,6 kg/ha tego rodzaju nawozów, tj. o 49,8 kg więcej niż wykazano w poprzednim spisie. Na użytki rolne w dobrej kulturze stosowano większe dawki, średnio 96,2 kg/ha w wielkopolskim i 90,8 kg/ha w kraju. W gospodarstwach indywidualnych przeciętne zużycie wapnia nawozowego kształtowało się na poziomie 91,2 kg/ha, przy średniej krajowej 85,4 kg/ha, a na użytkach w dobrej kulturze – 91,8 kg/ha wobec 86,6 kg/ha przeciętnie w Polsce.

Nawożenie wapniowe w wielkopolskim w 2020 r. stosowało 29,2 tys. gospodarstw rolnych, czyli jedna czwarta ogółem, w tym 28,9 tys. gospodarstw indywidualnych. Taki udział (25,1%) plasował wielkopolskie na 5. pozycji wśród województw, przy średniej dla kraju na poziomie 21,3%.

Mapa 6. Udział gospodarstw stosujących nawożenie wapniowe w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

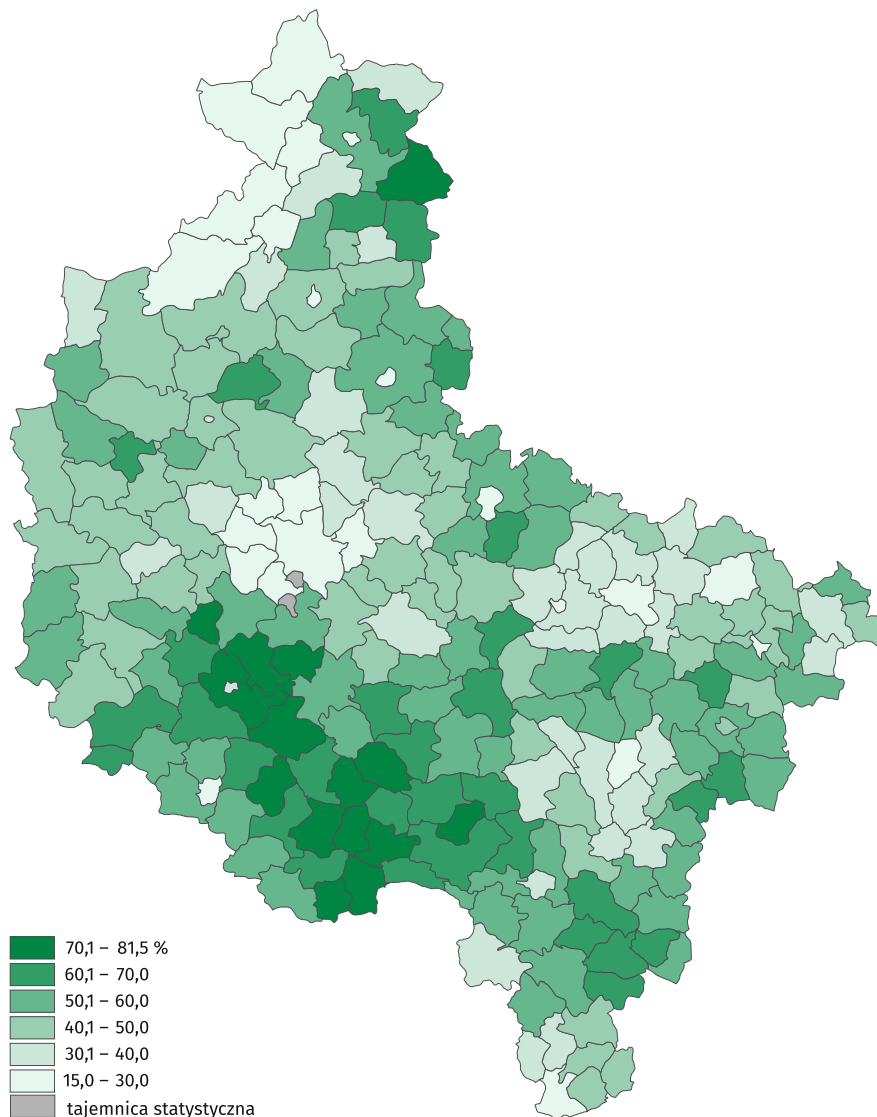
Poziom nawożenia w województwach jest zróżnicowany, zależny od rodzaju i klasy gleby oraz intensywności produkcji roślinnej. Z uwagi na obszar województwa i powierzchnię użytków rolnych, wielkopolskie zużywa ilościowo najwięcej nawozów mineralnych i wapniowych. Jednakże pod względem przeciętnego zużycia na 1 ha plasuje się bliżej środkowej części listy województw (od miejsca 3. przy nawozach potasowych, do 7. w przypadku wapna nawozowego), każdorazowo jednak przyjmując wartości powyżej średnich dla kraju.

Ponad połowa gospodarstw rolnych w województwie wielkopolskim w 2020 r. stosowała naturalne metody nawożenia, wykorzystując do tego celu nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego. Odsetek takich gospodarstw (53,7%) należał do największych w kraju (relatywnie większe zastosowanie nawozów naturalnych stwierdzono jedynie w podlaskim – 60,4% gospodarstw, przy średniej w Polsce 43,7%). W gospodarstwach indywidualnych udział był zbliżony (53,9% wobec 43,8% w kraju).

Spośród gospodarstw stosujących nawożenie naturalne zdecydowana większość – 93,8% (w indywidualnych 93,9%) wykorzystywała obornik. W kraju odsetek gospodarstw używających tego nawozu organicznego był mniejszy średnio o 10% (83,9%). Zużycie obornika pod uprawy w 2020 r. wyniosło 7529,4 tys. ton i w porównaniu z poprzednim spisem zmniejszyło się o 65,0%, przy spadku liczby gospodarstw stosujących ten rodzaj nawozu naturalnego o 26,0%. Pomimo wyraźnego ograniczenia w stosowaniu obornika, wielkopolskie nadal w skali kraju przodowało pod względem zużycia tego nawozu (19,5% wobec 31,1% w 2010 r.; w gospodarstwach indywidualnych 18,6%, tj. nieco mniej niż w mazowieckim – 18,8%, wobec 30,7% według poprzedniego spisu).

Zdecydowana większość spośród gospodarstw stosujących nawożenie naturalne wykorzystywała do tego celu obornik

Mapa 7. Udział gospodarstw stosujących nawożenie obornikiem w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Obok obornika, najczęściej stosowanym nawozem naturalnym była gnojówka. W 2020 r. ten rodzaj nawozu zastosowało 17,9% gospodarstw rolnych w województwie wielkopolskim (podobnie w kategorii gospodarstw indywidualnych). W skali kraju odsetek gospodarstw wykorzystujących do nawożenia gnojówkę kształtował się na poziomie 15,0%, przy czym w województwie opolskim, gdzie była ona stosowana najczęściej, udział gospodarstw sięgał 29,5%. Zużycie gnojówki pod uprawy w 2020 r. wyniosło 1479,1 tys. m³ i w porównaniu z poprzednim spisem zmniejszyło się o 42,2%, przy spadku liczby gospodarstw stosujących ten rodzaj nawozu naturalnego o 56,4%. Pod względem poziomu wykorzystania gnojówki w nawożeniu wielkopolskie z udziałem 15,8% (w gospodarstwach indywidualnych 15,2%) plasowało się na 3. miejscu w kraju za województwami mazowieckim i podlaskim, co w porównaniu ze spisem 2010 r. oznacza spadek o 2 pozycje.

Około 10% gospodarstw rolnych w wielkopolskim (9,9% wobec 9,3% przeciętnie w kraju i 20,7% w podlaskim) w nawożeniu naturalnym wykorzystywało gnojowicę. W porównaniu z 2010 r. zwiększyła się zarówno liczba gospodarstw stosujących ten rodzaj nawozu naturalnego (o 4,9%; w gospodarstwach indywidualnych o 4,8%), jak i poziom jego zużycia (blisko 2-krotnie; w gospodarstwach indywidualnych ponad 2-krotnie). Większe zużycie gnojowicy spowodowało wzrost udziału województwa w krajowym poziomie stosowania tego nawozu (z 13,8% w 2010 r. do 15,9% w 2020 r.; w gospodarstwach indywidualnych z 11,1% do 13,0%), nie zmieniając jednak lokaty wielkopolskiego w rankingu województw (3. miejsce za podlaskim i mazowieckim).

Spośród różnych sposobów aplikacji nawozów naturalnych najczęściej gospodarstw w województwie wielkopolskim, podobnie jak w kraju, stosowało metodę rozrzutową z przyoraniem, przy czym częściej przyorania nawozów dokonywano w ciągu 24 godzin, ale po upływie 4 godzin od ich zaaplikowania, rzadziej – bezpośrednio po aplikacji lub w ciągu 4 godzin.

Blisko połowa z ogólnej liczby gospodarstw przechowujących nawozy naturalne (48,6%; w kraju 42,5%) składowała je na pryzmach z nieprzepuszczalną płytą obornikową, zabezpieczoną w taki sposób, by wycieki nie przedostawały się do gruntu. Często nawozy były gromadzone również na pryzmach bez płyty, czyli bezpośrednio na gruncie (38,9% gospodarstw; w kraju 25,8%). Spośród metod przechowywania nawozów naturalnych w wielkopolskim stosunkowo często wykorzystywano też zbiorniki z nieprzepuszczalnym przykryciem, np. betonowym, PCV lub z blachy (14,6% gospodarstw; w kraju 11,2%) oraz głęboką ściótkę oznaczającą dobrze nasiąkający materiał organiczny (głównie słomę zbóż) rozkładany jako postanie na legowiskach zwierząt gospodarskich (10,4% gospodarstw; w kraju 23,2%). Wymienione udziały podobnie kształtowały się w gospodarstwach indywidualnych.

4. Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w wielkopolskim z ogólnej liczby 115,5 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych 3,0% (tj. 3,4 tys.) produkowało wyłącznie na własne potrzeby; w kraju ich odsetek był ponad 3-krotnie większy – 9,9%. Gospodarstwa produkujące głównie na samozaopatrzenie stanowiły 7,1% (tj. 8,2 tys.); w skali kraju odsetek ten był ponad 2-krotnie większy – 15,8%. Natomiast udział jednostek, których produkcja końcowa była przeznaczona na rynek, wyniósł 85,7% (tj. 99,0 tys.), czyli więcej niż w kraju – 70,7% (z tego głównie na sprzedaż 81,6%, tj. 94,3 tys., wobec 64,8% w kraju).

Największą liczbą gospodarstw, w których prowadzenie produkcji rolniczej odbywało się głównie, a także wyłącznie na samozaopatrzenie rolników i ich rodzin charakteryzowało się podkarpackie (udział w skali kraju wyniósł tam odpowiednio 21,5% i 27,4%) oraz małopolskie (20,7% i 25,9%). Wielkopolskie (z udziałem na poziomie 4,0% i 2,6%) w obu przypadkach plasowało się na środkowych lokatach. Pod względem odsetka indywidualnych gospodarstw rolnych realizujących sprzedaż produktów rolnych wielkopolskie z udziałem 10,7% lokowało się na 3. miejscu za mazowieckim (16,9%) oraz lubelskim (14,2%).

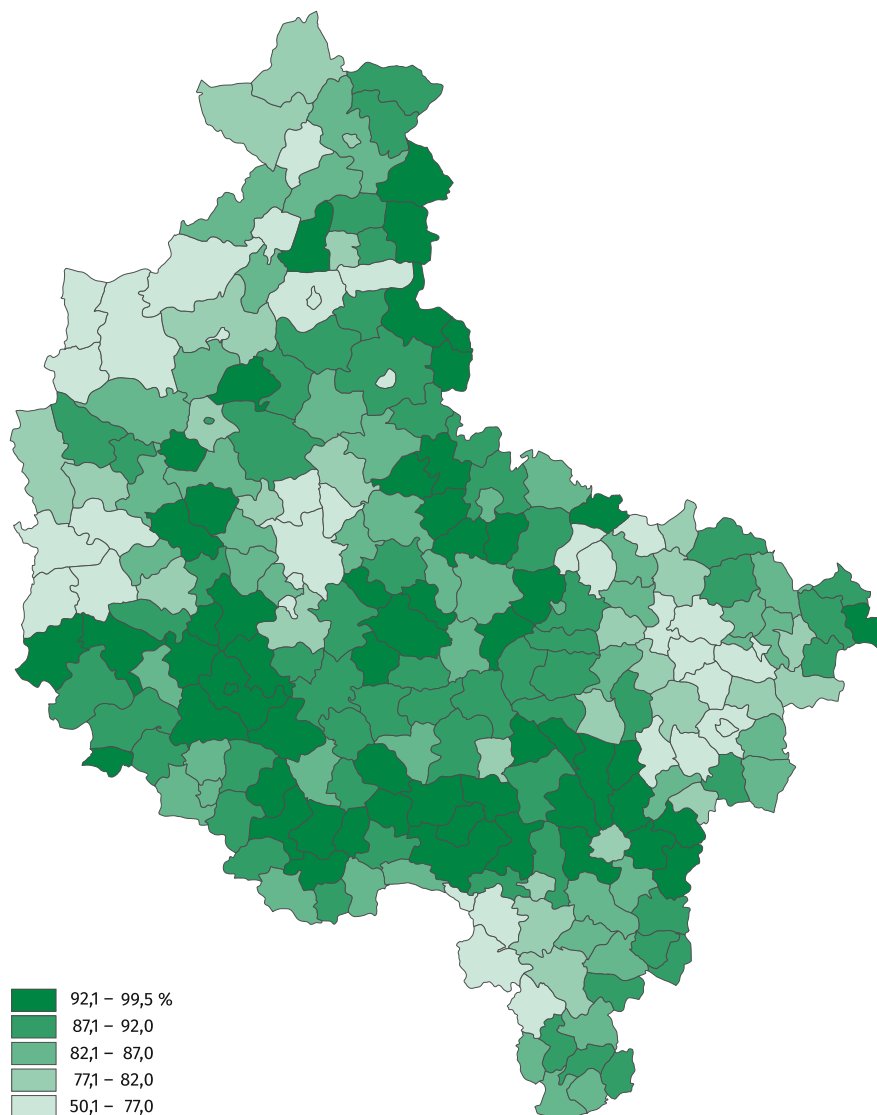
W porównaniu z wynikami spisu rolnego przeprowadzonego w 2010 r. udział gospodarstw, w których końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była głównie na własne potrzeby zmniejszył się o 11,0 p.proc. (w tym wyłącznie na samozaopatrzenie – o 3,5 p.proc.), gospodarstwa produkujące na sprzedaż objęły spadek o 7,8 p.proc. W skali kraju tendencja ta okazała się bardziej nasiloną (spadek dla Polski wyniósł odpowiednio: 18,2 p.proc., w tym 8,0 p.proc. oraz 11,4 p.proc.).

W 2020 r. w wielkopolskim w gospodarstwach indywidualnych, w których końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż, największy udział miały jednostki z grup obszarowych 1–5, 15 i więcej, 5–10 ha UR (odpowiednio: 31,4%, 27,3% i 23,0% wobec 38,7%, 21,6%, 25,2% w kraju). Dwie trzecie (66,4%) gospodarstw indywidualnych, produkujących przede wszystkim (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie, było w użytkowaniu od 1 do 5 ha UR, a nieco ponad jedna czwarta jednostek (26,0%) – od 5 do 10 ha UR (w kraju odpowiednio 75,9% i 18,3%).

Najczęściej stosowaną formą aplikacji nawozów naturalnych była metoda rozrzutowa z przyoraniem

Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż (85,7%) należał do największych w kraju. Wielkopolskie wyprzedzało jedynie kujawsko-pomorskie (87,0%), przy średniej dla Polski – 70,7%

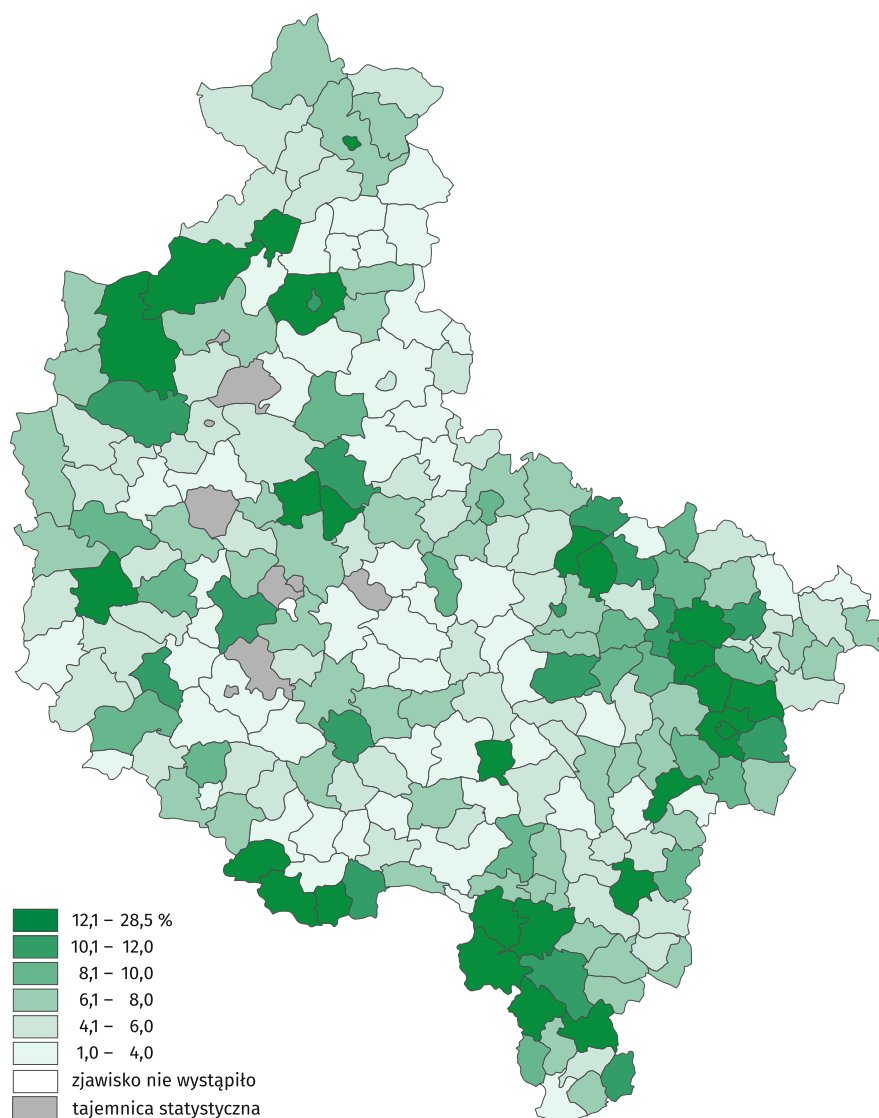
Mapa 8. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w gospodarstwach indywidualnych ogółem w 2020 r.

Odsetek gospodarstw rolników indywidualnych, którzy wytwarzali w głównej mierze (w tym wyłącznie) na własne potrzeby, w liczbie ogółem malał wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstw – z 12,6% w grupie obszarowej 1–5 ha UR do 0,2% w grupie 15 ha UR i więcej. W przypadku gospodarstw produkujących na rynek sytuacja kształtowała się odwrotnie – odsetek analizowanych gospodarstw zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – z 72,3% w grupie obszarowej 1–5 ha UR do ponad 98% w grupie 15 ha UR i więcej. Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. 0–1 ha UR, omawiane wartości stanowiły odpowiednio 7,0% i 84,5%.

Odsetek gospodarstw produkujących na rynek zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych, odwrotnie niż w przypadku gospodarstw wytwarzających na własne potrzeby

Mapa 9. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w gospodarstwach indywidualnych ogółem w 2020 r.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu

Dyrektor Jacek Kowalewski

Tel.: 61 2798 266

Współpraca z Mediami:

Arleta Olbrot

Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Tel.: 61 2798 345

e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Wojewódzkie Informatorium Statystyczne

Tel.: 61 2798 320, 61 2798 323

poznan.stat.gov.pl

[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)

[@UrządStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania:

Publikacja GUS pt. *Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania*

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/psr-2020/powszechny-spis-rolny-2020-metodologia-i-organizacja-badania,3,1.html>

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

Temat dostępny w bazach danych:

Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020

<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>